

ENGLJSKI APELACIONI SUD

Frebold and Strznickel/Panda O.H.G./ c/a Circle Products Ltd.

Presuda od 24. III 1970.

FOB kupoprodaja - Ukrcaj tereta na brod kod FOB kupoprodaje predstavlja izvršenje dobave - Na tome ne mijenja ništa ugovorna klauzula što će posjed robe prijeći na kupca tek nakon izvršene isplate - Zakašnjenja iza ukrcaja idu na teret kupčev, a ne na teret prodavaočev.

Tužitelj, tvrtka Panda, prodala je FOB dječje igračke tuženoj tvrtki Circle, a igračke su trebale stići na vrijeme za božićnu prodajnu sezonu 1967. Tužitelj je ukrcao 2. XI 1967. na brod Colchester u Rotterdamu teret koji je stigao u London i u lučko skladište 13. XI 1967. Medjutim tuženi nije dobio obavijesti o prispijeću robe, tako da je 27. XII 1967. raskinuo ugovor. Tek 18. I 1968. tuženi je obaviješten o prispijeću robe. Tužitelj je tužio tuženoga za naknadu štete radi povrede ugovora, a tuženi je protutužbom tužitelja tužio zbog nepotpune dobave. Medju strankama je bilo nesporno da je nepotpuna dobava bila u protuvrijednosti od 50.- funti, a da je protuvrijednost dobave bila 845.- funti.

Tuženi se branio time što je tvrdio da je formula FOB u konkretnom slučaju označivala samo razdiobu troškova prijevoza, jer da je izručenje tereta tuženome bilo uvjetovano plaćanjem uz dokumente. Tuženi je prema tome tvrdio da ukrcanje tereta na brod nije u ovom slučaju značilo predaju robe od prodavaoca kupcu. Tužitelj je naprotiv tvrdio da je predajom robe na brod Colchester po pravilima FOB kupoprodaje on izvršio svoju dužnost dobave robe i da prema tome njegov zahtjev stoji.

Prvostepeni sudac /Nield/ odbio je tužbeni zahtjev, jer je smatrao da je uvjet ovoga posla bio da roba mora stići na određeno vrijeme za božićnu prodaju, i da je prema tome roba morala biti kod agenata u Londonu na vrijeme, da bi se uz plaćanje mogli iskupiti dokumenti.

Apelacioni sud /vijeće LLJJ. Edmund Davies, Widgery i Sir Frederic Sellers/ je iz slijedećih bitnih razloga preinačio prvostepenu presudu:

Vijeće je utvrdilo da je u ovom slučaju bila sklopljena kupoprodaja FOB, a prema obrazloženju apelacionom u slučaju Wimble, Sons & Co. v. Rosenberg & Sons, /1913/, koje je dao Apelacioni sudac /Lord Justice/ Hamilton pravilnim ukrcajem robe na brod prodavalac prepušta posjed robe vozaru, i njegova "ugovorna dužnost kao prodavaoca prestaje, a predaja kupcu je potpuna

ukoliko se to njega tiče". Davies L.J. ističe da uvjetovanje prelaska robe u posjed kupca prethodnom isplatom kupovne cijene ne mijenja na tome ništa, jer iako je vlasništvo prešlo, može posjed biti uvjetovan. Za tu tvrdnju poziva se na presudu Kuće lordova u "The Pachim" /1918/ u kojoj je Lord Parker of Wadington rekao "da je namjera stranaka bila da vlasništvo tereta prijedje na kupca nakon ukrcaja, ali da se nije namjeravalo da kupac dobije posjed tereta, ili teretnica koje predstavljaju teret, do stvarnog plaćanja na dan dospijeća kupovne cijene...". /Slučaj "The Pachim" odnosio se na cif ugovor, ali sudac smatra da ga ovdje može primijeniti./ Prema tome ukrcajem konkretnog tereta prešlo je vlasništvo robe na kupca i kasnije neprilike s tim teretom nisu mogle više imati utjecaja na pravno stanje stvari. Prema tome kupac je dužan platiti prodavaocu 845.- funti, a zbog toga uspijeva i tuženi kupac s pravnim lijekom protiv odbijanja protuzahatjeva od 50.- funti. Medjutim je izvršenje presude obustavljeno dok se stranke ne sporazumiju o sudbini robe, koja se sada nalazi u Njemačkoj.

LLR 1970, 1, 449.

E.P.

Bilješka.- Ova presuda upućuje na snagu formula kod ugovaranja u području engleskog prava, pa prema tome i na to da modifikacije takve formule po sebi još ne znače i njeno stavljanje van snage.

E.P.

FRANCUSKI KASACIONI SUD

Presuda od 4. XII 1968.

Sté Raets et Cie c/A S.A.A.R.L. Loisel
et Cie i Insurance Cy of North America

Slagač - Slagačeva odgovornost - Slagač odgovara vlasniku robe za štetu na robu kojom manipulira, ako nastupa kao samostalni poduzetnik a ne brodarov namještenik - Njegova odgovornost, pod ovom pretpostavkom, temelji se na građanskom pravu, što znači da će biti odgovoran ako je štetu prouzrokovao dolozno ili kvazi dolozno

Henry Ford II povjerio je špediteru na otpremu iz Evrope u Ameriku dva sanduka starog namještaja. Prilikom ukrcaja u brod, koji je ukrcaj vršio lučki slagač, zbog nepropisnog zapasivanja, sanduci su pali na obalu sa 4 metra visine, što je prouzrokovalo oštećenje namještaja. U sporu koji je povodom toga nastao između osiguratelja namještaja, koji su nadoknadili štetu, špeditera i slagača, apelacioni sud je slagača obvezao na naknadu štete.